

PROPRIETAR—DIRECTOR

Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația  
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

conform regulamen. de aplicare a tarifului comercial, categoria V.

# Unitatea

REDACTOR

Prof. DUMITRU NEDA

Foaie înscrisă în Registrul de publicații al Trib. Târnava-Mică sub Nr. 2—1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 200 Lei

Pe 6 luni . . . 100 Lei

Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericască — Apare în fiecare Sâmbătă

## Dintru adâncuri..

(+) *Sumbra vedenie a lui Vasile Lucaciu:*

Când ar fi să ne fie bine și nouă Românilor, un geniu rău, care stă la pândă, vine și ne destramă visul drag înfăptuit și abia atins cu mâna, se vede că-i o realitate stranie în istoria noastră. Ne-am avut Țara noastră cu majoritate românească absolut covârșitoare. La a străinului din vecini n'am râvnit. Ba nici pentru de-ai noștri rămași între hotare streine n'am făcut zile amare nimănui. Deși atâtea pricini am fi avut pentru aceasta. Iar pe cei de alt neam și de altă limbă, dar aflători la noi, i-am făcut părtași tuturor drepturilor și libertăților cetățenești.

Cu toate acestea am fost mereu vrășmași și pândiți cu ochi de paseri de pradă. La momentul socotit, apoi, potrivit hrăpirii, le-am și văzut năpustindu-se cu gând de sfășiere, asupra trupului României întregite. Inceputul l-au făcut Rușii. Aceștia ne-au răpit Basarabia și Bucovina nordică. După ei s'au repezit Bulgarii și Ungurii. Știm că s'au ales și primii cu halca lor. Ne-a durut. Am scrâșnit din dinți și am tăcut. Ieri după amiază, Vineri, 30 Septembrie, ne-a venit, pe unde de radio, știrea care ne-a înmărmurit: Peste patruzeci de mii de km.<sup>2</sup> din Ardeal, Crișana și Maramureș, sunt făcuți plocon Ungurilor. Se auzeau nume de orașe și orașele ce trec, ca în film, sub altă stăpânire. Și vedeam, cu ochii sufletului, sutele de mii de Români din satele împrejmuitoare, cum sunt îmbrânțiți și ei spre strigoii de care au avut oroare și în vis părinții lor de părinți, moșii și strămoșii. — Asta pentru că eri a aflat de bine cutare încredințat a cutărui potentat care crede că, odată ce îi suride norocul schimbăcios al armelor, poate tăia și spânzura după interes și plac.

Prea ne este mare durerea ca să avem multe cuvinte. Și prea este barbar de superficială, primitivă și nedreaptă sentința arbitrilor dela Viena, iar Dumnezeu prea bun și prea puternic, ca să îngăduie multă vreme o asemenea nelegiuire. Suntem aruncați în adâncul amărăciunii și durerii. Dar nu într'al desădejdi. Inimile ne sângeră, dar nestrămutată ne este încrederea că Dumnezeuul părinților noștri va auzi glasul rugăciunii noastre îndurerate, și va da în curând tărie brațului nostru, și brațelor celor ce ne vreau nouă bine, și vom rupe cătușile ce ni-le-au pus asupritorii.

Pân' atunci ne retrăim istoria de jale și de suferințe pentru păcate cari nu sunt ale celor ce apucă în robie. Dar nu ne pierdem capul. Cel puțin noi cari suntem una în gândire și simțire cu cei pe cari îi despărțește, trecător, de noi, un petec de hârtie schițat cu păcătoasă ușurință și semnat sub amenințarea pumnului ridicat. — Ridicăm glas prin neguri groase și din adâncuri: Doamne, unde ești? Oamenii — nu mai spunem cari — sunt ticăloșiți. Poporul român ardelean însă e bun. Ajută-l Tu! — Credem tare că îl vei ajuta. Maranatha! Vino Doamne cu degrab!

## Ceasul urei

de Pr. Septimiu I. T. Ioran

Uriașul conflict de arme și doctrine este în plină și crâncenă desfășurare. Trăim clipe de apăsătoare îngrijorare și nesiguranță. Încleștarea fraților în îmbrățișarea morții își dă roadele pustirii.

Valori economice și comerciale nimicite și paralizate. Bogății imense împrăștiate. Opere de necontestată civilizație, simboluri sfinte ale tradiției genului și credinței, distruse în mod barbar și mișelesc. Ținereț secerată pe câmpurile însângerate. Căminuri stinse și în grea suferință. Pe plan spiritual rănile sunt și mai adânci. Rătăcirii doctrinale cu dăunătoare repercusiuni asupra conviețuirii sociale, întunecarea și perversitatea eternelor norme ale conștiinței, nesocotirea și uitarea legilor divine și umane. O erupție neobicinuită de sălbatică dușmănie și ură brutală dirijează ireparabilul dezastru. Răzbunarea și manifestările variate ale urei, sunt fenomenul accentuat în actualul contrast internațional, nota dominantă, ce răsună furioasă în conflictul armat, pe câmpurile de luptă, cauzând ruine incalculabile.

Asistăm într'adevăr înmărmuriți la izbucnirea vijelioasă a violenței, neîntâlnită psihoză a vrășmașiei între fiii aceluiași Părinte; ură ce înveninează atmosfera, îndobitocoște spiritele, înăbușește sentimentul de umanitate, bunăînțelegere și înfrățire. Această pornire, după spusele Codicelui sacru, îl face pe om ucigător, deoarece este în firea ei suprimarea propriului obiect; așa după cum dragostea caută să-l conserve. Prăbușirea fără milă a bunăstării, fericirii, onoarei, vieții, sunt tainica și rafinată țință a urei. (Bossuet, Sermon 2 pour le Dimanche de la Passion).

Acesta este motivul, pentru care acțiunile militare nu sunt determinate totdeauna de obiective legitime și conduse cu mijloace și metode vrednice de popare civilizate. Este atăcat adversarul cu o cruzime sadică. Le devastează și ucide nu din necesitate tactică, ci din spirit de vandalism, sete de răzbunare și represalii, sfidând cel mai elementar drept al ginților, nesocotind și violând fără scrupul principiile moralei și umanității. Incalculabilele agresivități asupra orașelor deschise, inutilele bombardamente asupra binefăcătoarelor instituții publice, clădirilor destinate cultului, populației pacifice, fapt ce provoacă indignarea oricărui om onest, nu sunt oare roadele urei?

Din același motiv viața adversarului în actuala încleștare își pierde caracterul sacru. Suferințele și durerile fără număr nu găsesc inimi înțelegătoare. Se ingenuchiază, slăbesc sau nimicesc națiuni, ca apoi să devină instru-

mente docile ambițiilor imperialiste. Iluzorie speranță, doarece națiunile nu pier! Dar propaganda contradictorie prin ziare, radio, calomniile împrumutate și insultele banale, deportarea populației civile în tabere de concentrare supuse fioroaselor răsbunări politice și religioase, tratamentul prizonierilor maltratați și angajați la lucrări umilitoare, nu tradează același fenomen de barbară învrăjpire și ură? Urmașii vor răsfoi încremeniți și cu dispreț cronicile atrocităților la care au fost supuși mulți, numai fiindcă au aparținut altei națiuni și au profesat altă religie, decât cea fără Dumnezeu. Milițienii revoluționari spanioli declarau fără remușcare preoților înainte de suprimare: „Vă urim, prigonom și asasinăm pentru că sunteți preoți și reprezentanți ai lui Dumnezeu.“ (Revue des deux mondes).

*Mistica urei*, lamentabil numită prin profanare de limbaj, este fapt indiscutabil. Intoxică totul: gândire, afecte, vorbe și fapte. Teoria violenței, preconizată de Hobbes, se pare că triumfează. Forța și violența rămân starea naturală a omului „bellum omnium contra omnes.“ Spusele lui Plautus „homo homini lupus“ sunt din nefericire normă de supremă directivare. Este însă de prevăzut că această păgubitoare rătăcire nelecuită, va reînvia sclăvia erei păgâne, înapoind Europa cu două mii ani în istoria spiritului uman.

Care este geneza acestei epidemii morale și a complexului de manifestări ce înjosesc omenirea? De sigur multe. Rivalitatea exagerată și lipsa de încredere între State. Orgoliul rasei. Spiritul de agresiune și egemonie. Ambițiunea de predominare politică și economică. Deslănțuirea urei nepotolite și furia pasiunilor ce întunecă judecata. Noua mentalitate cu ansamblul de învățături potrivnice carității și mântuitoarelor imperatice ale legii eterne. Iar la temelia acestora, materialismul ateu, laicismul anticreștin și neopăgânismul ce distruge demnitata personală și firimează Statul.

Ca urmare, din viața publică și internațională criteriul moralității universale este eliminat. Politica obține primatul, iar interesele națiunii, rasei și sângelui, constituie normă unică și supremă de activitate. Dreptatea și nedreptatea au ajuns noțiuni elastice când se vorbește despre aspirațiile naționale. Tratatelor solemn încheiate ce împiedecă țintele egoistice sunt unilateral frânte. Apologia violenței și forței pentru obținerea victoriei cu orice mijloace, exaltate. În educația noilor generații virtuțile nobletei, umanității și respectului negliate, (Enciclica Summi Pontificatus), iar senti-

mentul urei alimentat; deoarece după spusele lui Voltaire dragostea de țară se inflăcărează prin dușmănie față de alții.

Pentru a evita cu un ceas mai de vreme ruina totală, va trebui să dispară mentalitatea păgână a vrășmașiei ce stăpânește gândirea și acțiunile moderne, și reînviată mentalitatea creștină a carității. Faptelor urei ce deschid prăpastie de netrecut între popoare, să se opună actele iubirei ce unesc și înfrățesc în Hristos. Să amuțască imnul urei ucigătoare, și să răsună melodia dulce și blândă a dragostei, dreptății și înfrățirii, ce reamintește aceeași origine, răscumpărare și moștenire cerească. Căci nu forța inspirată de ură, ci dreptatea înfrățită cu dragoste stinge dușmănia și garantează popoarelor o pace dreaptă, sinceră și durabilă.

**Pomenirea lui Vasile Alexandri.** S'au împlinit, la 22 August c., cincizeci de ani de când acel „rege al poeziei, veșnic tânăr și fericit“, care a fost *Vasile Alexandri*, a trecut în veșnicie. L'a plăns un neam întreg la săvârșirea sa din viață, și l-a avut mereu drag și de neuitat și după aceea. Și pe bună dreptate.

Vasile Alexandri a intrat în conștiința neamului și nimeni nu-l va mai putea scoate de acolo vreodată: nici critici pretențioși, nici reprezentanți ai unor preocupări și sentimente ce nu sunt neaoș române. Proză, teatru, poezie — tot ce a scris el, e plin de dragoste de neam și iluminat de crezul creștin. Copilăria noastră — a ăstora mai în vârstă — cu versuri și poezii cântate, de-ale lui, s'a auzit, și tot așa va fi și mai târziu.

Faptul că s'au dat îndrumări și de sus ca semicentenarul morții lui V. Alexandri să fie prăznuit în toată țara cu toată pietatea, e dintre acelea cari merită toată atenția și nu ne îndoiim că va afla și urmare.

**Vorbăria nesocotită costă vieți omenești.**

Rar ne căim, vorbind puțin; foarte des, oarbim prea mult.

## Bizantinisme

În discuția mea cu par. *Octavian Popa* privitor la chestia latinizării, nu era nevoie de atâtea hârtie înegrită, câtă vreme am afirmat de atâtea ori că sunt de acord cu Sf. Sa, în ceea ce privește ritul oriental: respectarea lui și abolirea inovațiilor *de jos în sus*. Însă dacă vorbim sau scriem despre rit, să strecurăm bine ritul oriental de bizantinisme și concepții oriental-dizidente. Trebuie multă chibzuință până a declara și a clasa de inovații latinizante tot ceea ce este în afară de cele „patru puncturi“ dela 1700, fie vorba de „dogmă“ de „cult“, „rit“, „tipic“, „disciplină“ sau „organizare.“ Orice pretinsă „inovație“, *câtă vreme are aprobarea forurilor competente* și se practică pe o scară foarte întinsă în biserica unită, să nu venim noi cei mici „cei de jos“, oricare ar fi calitatea și greutatea noastră în clerul de jos, să declarăm și să clasăm de „inovații latinizante“ *anumite influențe apusene, binefăcătoare în Biserica noastră*.

Păr. Oet. Popa scrie: „În ce privește cultul, ritul și tipicul, am păstrat întru toate formele Bisericii răsăritene românilor.“

Citiți contradicția: „...am păstrat întru toate formele Bisericii răsăritene, — adică: Liturghia în limba greco-slavonească după porunca lui Dositei patriarhul Ierusalimului dată lui Atanasie; literele cirilice; botezul numai prin cufundare; maslul numai cu (7) șapte, preoți; apoi *am păstrat întru toate*: bărbile pletele, anteriele, posturile, cântarea pe nas fără armonizare sau, ferească Domnul, cu instrumente, cu organe, cu diple, trompete, soli și soliste... Însă „românizându-le“ cu — *inovații latinizante... Adecă am introdus Liturghia în limba română, cu litere latine, în dialect ciparian (italian); botezăm numai prin turnare ca latinii; maslul se poate celebra și de un singur preot, ca și la romano-catolici; am ras bărbile; ne-am tuns la frizer, ne-am croit reverenți și pălării romane. Anteriile și potcapiu-rile nici bizantinologii nu le mai poartă. În schimb le place și lor să celebreze liturghii cu cor de Muzicescu, Bena, Hubic*

etc., și la mari solemnități, cu orchestra, soli, soliste și artiști dela Operă. Posturile le ținem cu dispensă Arhiepiscopului sau nu le ținem deloc. Apoi mai sunt și alte inovații ca: *prima împărtășanie, prima Vinere din lună, Calea crucii, novenele, jubileele* cu indulgențe și privilegii, iertări mici și mari cu pocăință *procesionile* cu Sf. Sacrament al Altarului, *ordinele terțiare, Agru, Astru, Cruciate Euharistice, Front unic* de rugăciune, *Asociații de-a Sf. Tarsicius* etc. etc. etc. *Toate sunt dela latini (inovații latinizante) și nu dela bizantini* pețificați în cele prime opt veacuri cu care s'a sfârșit orice duh de viață în biserica orientală.

Tocmai pentru motivele de mai sus — influența latină — Domnul Iorga, iubește și vorbește așa de frumos despre Biserica unită și o dă ca mijloc, pentru toți Români cari vreau să vadă cât mai curând împlinindu-se dorința Bunului Mântuitor de-a fi o turmă și un Păstor.

Mai sunt apoi și alte inovații de dorit în Biserica românească, după pilda celor din Apus, cum deja a și început să prindă rădăcini nu numai la uniți ci și la ortodocși: *celibatul clerical*.

Din nefericire sunt încă mulți latinofobi, chiar în clerul unit care zic: „Să mulțumim lui Dumnezeu că în Biserica noastră e admisă căsătoria preoților...“ Părintele Octavian trebuie să știe însă că *nu e admisă*, ci e tolerată. Dacă ar fi admisă și recomandată pozitiv din partea Bisericii, atunci trebuie să fie admisă și a doua căsătorie a preoților care rămân văduvi nenorociți, cu o casă de copii fără mamă și neputincioși. Altfel legea privitoare la căsătoria preoților ar fi o lege barbară care-ți deschide o cursă în care eventual prin văduvie să rămâi nefericit o viață întreagă, iar copiii să-ți crească „găzdoile“, „slujnicile“, „vecinii“, sau „acreștinii.“

Celibatul clerical este de proveniență apostolică. Evangheliile și Epistolele Sf. Pavel sunt pline de argumente pentru statul celibatar al clerului; în schimb, foarte puține neînsemnate sunt argumentele pentru căsătoria clerului, tolerată pentru motivul că mult de trei veacuri creștinismul a avut

## Foiața „Unirii“

### Cum se înfiripă o asociație religioasă

de pr. Felician M. Soran

Ce conține receta democratică necreștină?

Iadul, după o muncă de aproape două mii de ani, stăruitoare și neîntreruptă, a ajuns la cele dintâi roade. Neghina semănată în grâu, omoară grâul și se coace. Europa deviată dela unitatea ei spirituală, de disciplină și ascultare sub ordinea Comandantului Suprem al Creștinătății, a Papei, a dovedit că nu mai vrea să fie o forță spirituală incontestată, unitară — s'a lăsat pradă partidelor religioase și politice (de esență democratică) — și a renunțat, cum am zice, în termeni potriviți, de a fi o Europă autoritară și totalitară catolică, — de atunci a început să devină Europa democratică.

Autoritatea desăvârșită a Papei, care ștergea toate combinațiile, toate sforăriile, toate uneltirile Porților Iadului, a încetat. Europa a apostatat dela destinele ei, când toate adevărurile religioase trecuseră prin faza de clarificare. A apostatat, când a ajuns la culmea organizației sale religioase și civile, și s'a infiltrat o așa de mare ură în lume, încât cu adevărat trăim vremuri apocaliptice.

Receta democratică de a grupa a fost pusă la noi în practică și de mâni streine, aproape pe și cu sârguință pură'n practică în forma ei toate tărâmurile; de masonerie. Otrava ei a pătruns în toate asociațiile de pe Glob, în toate țările; până la ultima asociație religioasă. Concepția democratică a fost impusă ca un sistem de desorganizare (fără să reușească până'n prezent să ne omoare cu totul spiritul nostru combativ). Până acum din ascunzișuri, de undeva, trăgeau sforile păienjenii Infernului „venerabilii“, pentru a sugere ultima vlagă: spiritul de autoritate, assultarea și credința. Într'adevăr ingenioasă a fost politica internațională anticreștină! Dar va veni odată răfuiala, revanșa, chiar și dacă în aceste clipe suntem abătuți! Chiar din pesimismul nostru bărbătesc, se va naște spiritul nostru combativ, se va naște adevăratul spirit combativ cu sorți de a învinge.

Vom opune debandadei, ca o revanșă, forma noastră de zidărie, care va trage cruce peste toate planurile și cursele ce ni-se întind. Vom porni lupta dreaptă. Și vom sili lumea la respect și ascultare, căci suntem sătui de atâtea sisteme streine de spiritul nostru.

Când ne gândim la felul cum se „zidesc“ asociații după receta democratică, totdeauna mi se pare că se joacă o comedie, (e ceva din ceremonjalul „venerabililor“ cu sorți, cari sar într'un picior pe coji de nuci...); este o

adevărată batjocoră când ne gândim, calm și serios, că poporul, care idee nu are ce lăti semnează tactică, inițiativă, suflet creștinism combativ, alege de ex. pe X de președinte la o asociație religioasă, pentru că ordinea să detroneze și să pună pe altul ca o batjocură pentru aceea ce numim noi sistem ierarhic care nu poate să fie decât de sus în jos, dela inițiativă dreptat până la masele inerte, pe cari autoritatea și imutabilitatea trebuie să se urnească din loc, spre o lume nouă pe care o făurește conducerea și elitele dinamizate.

Până acum s'au ales președinți la asociațiile noastre, nu oameni cu mari garanții morale, sau cari ei înșiși să-și fi creat cadavru pentru a apăra Biserica, ci oameni cu situații cu legături, cari apoi au „apărat Biserica“ în schimbau constelațiile politice și pe cum schimbau așa se succedau și „apărătorii“ politici. Nu oamenii noștri de muncă constructivă și tutorii neputinței noastre! Nu ni-se pot aceste împrejurări rușinos de umiltoare?

Noi cunoaștem apoi ce înseamnă sufrag universal, libertate, egalitate și fraternitate formule după cari am primit atâtea simpatii „apărătorii“! Demagogia politică a făcut mulțea atâtea duiogase și frumpase proclamațiuni solemne, încât, ar trebui să vedem mai cruciați, monumente și credincioși în toate vârstele și de toate categoriile încadrați cu steaguri, cu sedii, cu cântece, toți într'

luptat cu mentalitatea carnală și senzuală a vechiului păgânism.

În Biserica latină celibatul clerical are vechime de șaptesprezece (17) veacuri. Asemenea și Biserica din Orient până n'a ajuns în contact cu Turcii și cu sensualismul Mahomedan, a strălucit și a făcut epoca de aur a Bisericii lui Hristos prin miile de pustnici, schimnici, călugări și preoți cari au scris și au trăit după canoanele acele teribile, pe care azi cea mai mare parte a Orientului nici în bibliotecă nu le mai păstrează, încât e drept că: „graeci sine lege vagantur.“

În tot cursul veacurilor, Biserica cea adevărată, în frunte cu Papii dela Roma, n'a încetat a stărui prin Episcopii catolici de orice rit, ca Seminariile să fie „sămânțării“, „pepi-niere“ „școli militare de ofițeri ai lui Hristos“ școli de apostoli „cari nu se împart...“ căci *dacă între laici* „celce se însoară caută să placă femeii, iar *celce nu se însoară, nu se împarte, ci caută să placă lui Dumnezeu*“, cu atât mai mult preotul, apostolul care vrea să urmeze lui Hristos și nu urește (adecă: nu iubește mai puțin) pe mamă, pe soră și pe *femeie*, nu este vrednic de El.

S'au scris biblioteci întregi despre celibatul clerical; chiar și noi uniții avem autori în această materie. Mai nou, Eminența Sa Cardinalul Tisserant, când a fost acum 2—3 ani în țară la noi, a vizitat toate Seminariile și dacă păr. Oct. Popa nu uită că a recomandat *bărbile*, să nu uite nici aceea că a *stăruit să se facă eforturi pentru celibatul clerical*, problemă cardinală în biserica unită.

Pr. Ioan Mihaiu

(Va urma)

**Românii din Bulgaria.** Un destin tragic al neamului nostru a făcut ca sute de mii de țarași de-ai noștri să trăiască și să moară sub străini. Buletinul de informațiuni *Observator*, nu demult, aducea o seamă de date foarte judicioase privitor la Românii din Bulgaria. Potrivnic afirmațiilor bulgare că numărul Românilor din Bulgaria ar fi de numai 57.000

suflete, adevărul e cu totul altul. Cum apare din următoarele:

Bulgarul *Misej*, membru al Academiei din Sofia, într'un studiu publicat în revista „Otez Paisie“ din 1929, scria: „Doar 32 de sate sunt curat românești, iar alte 32 sunt bulgaro-române.“

Preotul bănățean *Samuil Dracsin*, care în veacul trecut a trăit vreme îndelungată printre Românii din Bulgaria, spunea într'o scrisoare că numărul Românilor dunăreni în 1868 era de peste 40.000 suflete, amintind chiar 52 de sate curat românești.

Savantul german *Weigand* la 1899 scria că Românii din jud. Vidin trăesc în 30 de sate, iar numărul lor se ridică la peste 50.000 suflete, căci cea mai mare parte din sate sunt mari.

*George Vălsan* în cartea sa „Românii din Bulgaria și Sârbia“ apărută la Paris în 1918, arată că, după *Ichircoff*, în 1905, trăiau în Bulgaria 88.109 Români dunăreni și 10.000 Români balcanici sau Macedo-Români.

Italianul *Enrico Aci Monfosca*, spune că în Valea-Timocului și în ținutul Vidinului se găsesc 36 sate curat românești. Un alt grup al Românilor trăește între Orehova și Șiștov, alta între Lompalanca și Vraton.

— „Sunt în Bulgaria, scria d-sa, 45 de comune curat românești, 46 cu populația românească majoritară și 30 comune mixte de Aromâni, Cuțovlahi și Iliro-Români. Afară de Românii din Timoc, Morava, Românii-Macedoneni, mai sunt Caracocinii din Rodope, probabil populație analoagă Iliro-Românilor. Numărul Caracocinilor este de circa 6.000 suflete.“

Autorul citat mai reproduce statistica bulgară din 31 Decembrie 1920, în care Românii figurează cu cifra de 75.065 suflete. Aromânii sau Macedo-Românii nu sunt menționați deloc.

Dl *Em. Bucuță*, în cartea sa „Românii dintre Vidin și Timoc“ pag. 52, ne dă următoarele date statistice: „Din patru plăși, în câte este împărțit Vidinul, prima avea în 1905: 28.404 Români și în 1910: 31.382; a doua, Cula,

în 1905: 11.759 și în 1910: 12.629; a treia Lom în 1905: 3881 și în 1910: 4505, iar a patra Belogratic în 1905: 58 și în 1910: 15. Aceasta înseamnă pentru tot județul 44.122 în 1905 și 48.531 în 1910. La această din urmă dată populațiunea de limba română și de cetățenie bulgară a statului vecin era de 96.502 oameni, adică mai bine de jumătate locuiau în jud. Vidinului.

„Așa, populația întregii plăși a Vidinului, cu cel mai mare procent de Români era în 1910 de 74.938 (Români 31.382, întrecând în populație rurală pe Bulgari), în 1920 de 79.740. Să nu se uite pierderile pe cari grupul român le-a suferit prin trecerea celor 9 sate Jugoslaviei“.

Statisticile oficiale bulgare nu corespund însă întru toate adevărului, pentru că o mulțime de Români n'au fost trecuți într'ânsele ca existând în această țară. Astfel au fost pur și simplu omiși Caracocinii, Aromânii sau Macedo-Românii și alte grupe mai mici de Români balcanici.

Numărul Românilor dunăreni poate fi socotit în cifra rotundă la 100.000 suflete. Această cifră reese, cu mici oscilații și corectări, chiar și din statisticile bulgare.

Pe lângă cifrele celor 100.000 Români dunăreni, s'a mai adăugat grupul Românilor balcanici, adică al Macedo-Românilor sau Aromânilor, locuind diverse regiuni din sudul Dunării, cari totalizate ne dau o cifră minimă de 25.000 suflete. Numai grupul Caracocinilor numără aproximativ 6000 suflete. Deci în total, cifra Românilor din Bulgaria se ridică la 120—125 mii suflete.

Un alt autor, dl *V. M. Popovici*, scria în lucrarea sa: „Situația Românilor din Jugoslavia, Grecia și Bulgaria“ următoarele: „După rectificările ce trebuiesc aduse datelor statistice bulgare, făcute de Legația noastră din Sofia, populația de limba română din Bulgaria, inclusiv regiunea Vidinului, s'ar ridica la 120.000 suflete.“

Aceasta ar fi cifra cu aproximație reală a forței numerice a minorității române din Bulgaria.

nănunchiu — dar n'a fost cazul să depășim organizația noastră politică (deși toți cei buni știu că trebuie să se cultive o independență absolută a noastră de formulele politice străine).

Ce însemnează, de ex., sufragiu universal? Aduc un caz din lumea politică: În Franța, în timpul guvernului Blum, un parlamentar francez, moscovit, a făcut omoruri de hecatombă în Spania, ca să-și astâmpere ura contra celor buni, — venit în Franța, un alt parlamentar a adus documente în fața colegilor, în ședință, arătând prezența unui criminal ordinar în parlamentul francez, — chestiunea a pus la vot și fiindcă vinovatul avea cu un vot în plus, a fost achitat, adică votul după concepția democratică, are putere nelimitată contra dreptului.

Statutele, tot după concepția exagerat, normal democratică, sunt idoli vrednici de închinare. Despre aceasta vom mai vorbi.

Libertate. Sub această lozincă s'au golit omnițele și s'au eliberat diavolii din temnițe dedesupt, ca să-i necăjească pe cei buni. A fost semnalul luptei ideologice contra celor buni.

Egalitate, adică egalitatea celor răi cu cei buni. Valorile s'au răsturnat. — Voi creștini fără convingeri, fără viață, dați celor răi posibilitatea să submineze asociațiile bune. — Voi creștini lași, prin sufragiu, lăsați să fie străbate adevăratele valori (prin formule

convenționale numite „statute“) — dați posibilitatea să ajungă la demnități toți „cari vreau“ și să se infiltreze în urma lor, un leghion de duhuri rele, care să nimicească totul și să fie stăpânii veacului acestuia.

Sufragiul în asociațiile noastre a produs un adevărat dezastru, a făcut din credincioșii noștri, creștini nici reci, nici calzi, ci cum sunt mal buni de lepădat.

Statutul de asociație religioasă fabricat după rețetă pseudo democratică, descompune și minează toate cetățile noastre de apărare, asociațiile.

1. O asociație religioasă înghesbată după concepție pseudo democratică nu este pentru ea să se lucreze în ea cu rod, ci un teatru, un circ cu bufoni. Toți nechemății pot să intre, și toți scandalosii și are dreptul fiecare să-și încerce norocul să fie președinte, numai să arete un cât de mic semn de îndreptare.

2. Comitetele asociațiilor noastre sunt lipsite în muncă de continuitate, de planuri și secrete. Și apoi trece pe rând lumea peste acel podiu, care se numește comitet, președinție. În câte asociații religioase strănse la voia întâmplării dintre aceia „cari vreau“ nu sunt cei muncitori și buni, codașii. Mai cu seamă în marile asociații religioase dela orașe, cari ar trebui să fie faruri de disciplină, muncă și moralitate pentru provincie, cum erau, pe vremea Apostolilor, comunitățile din Roma, Tesalonica, Efez.

Domni și doamne din societatea înaltă, pentru că în odăile lor au câteva icoane sfinte, sau umblă la biserică din obicei, merită să fie conducătorii apărării noastre și să-i creadă lumea pe cinste. Ce usturătoare ironie! Formula democratică este arma ucigașă, care exilază valorile din lume. Dacă asociațiile noastre ar fi zidite după tehnica arătată de Hristos, centrele noastre întradevăr ar avea o altă înfățișare, iar satele noastre cari imită orașele, un ridicat nivel de viață spirituală.

Prin alăturarea noastră principiilor ps. democratice, am compromis până n'a prezent orice reacție energică contra răului. Ne-am închinat unui idoli care ar fi trebuit demult nimic.

Dacă este vorba de o zidărie creștină, în anii trecuți nici nu ne-am fi putut gândi la o asociație religioasă autoritară, pentru că, tot ce se făcea înafară de rețeta ps. democratică, era bănuț de subversiv. — N'am avut voie nici măcar să sondăm cauzele rezistenței și energiei creștinilor din primele veacuri, ca să ridicăm armă contra armă, adică contra asociațiilor masonice oculte.

Azi cu toții știm: a te asocia după rețetă necatolică, însemnează a te desorganiza. Contrarul este o utopie.

Pentru noi catolicii, a sunat ceasul, ca toate rețetele dela doctori mincinoși să le ardem, cu dispreț, ca un semn al revoltei noastre și a liberării, care va șterge pe viitor semnele trădării. — Trebuie să trăim odată ceasul reinvierii noastre. (Va urma).



## Știri mărunte

**Personale.** Ven. Ordinariat al Maramureșului a făcut mai nou următoarele numiri în sânul clerului eparhial: pâr. canonic *Ludovic Vida*, vicarul general episcopesc, a fost numit președ. al Tribunalului matrimonial; pâr. canonic *Aurel Dragoș*, inspector catehetic eparhial; pâr. *Iosif Aroneț* din Suceava, a fost încredințat cu conducerea interimară a districtului bucovinean; pâr. *Gh. Jurka* din Sat-Șugatag a fost reintegrat la Breb; pâr. *Mihai Doboși* preot II Satu-Mare, a fost numit paroh la Satu-Mare II; pâr. *Lazar Gherghel* din Ciocârlău, la Satu-Mare III; pâr. *Titu Dorca* din Prilog, la Satu-Mare IV; pâr. *Patriciu Mușan* din Satu-Mare IV, la Turț I.

**Misiuni populare.** La Mănăstirea *Strâmba*, din județul Cluj, de Adormirea Maicii Domnului, a ținut misiuni pâr. *Dr. Avram Cosma*, canonic al eparhiei Cluj-Gherla. Cu toate că drumurile au fost în stare rea și vremea neprielnică, totuși au venit la Mănăstire peste 2000 pelerini. S'au mărturisit și împărțit 800 credincioși. Liturghia solemnă s'a celebrat la altarul din câmp al Mănăstirii, servind 8 preoți. Au mărturisit următorii preoți: Dem. Mureșan, protopop, Teodor Groza, Gavril Borz, Simion Rusu, Aurel Pop, Virgil Tămășan, Ioan Bolduțiu și Ioan German. După masă pâr. *Dr. Avram Cosma* a sfințit o troiță în comuna *Strâmba*, ridicată de „Reuniunea Mariană“ a femeilor din această comună. (tg).

**Blăjeni într'o comisiune de experți și tehnicieni.** Luniă aceasta s'a întrunit la Ministerul Afacerilor Străine un număr de 25 fruntași ardeleni în vederea întocmirii lucrărilor tehnice necesare delegațiunii române de sub conducerea d. *Valer Pop*. Din această comisiune cu o menire atât de însemnată fac parte și II. Sa *Dr. Victor Macaveiu*, prepozit capitular în Blaj; pâr. *Ștefan Manciu* profesor la liceul „Sf. Vasile cel Mare“ în Blaj și d. dir. general *Aug. Caliani*, fost director al liceului de băieți din Blaj.

**Locale.** Dumineca viitoare, de praznicul Nașterii Maicii Damnului, va predica în catedrală pâr. *Liviu Chinezu*, profesor de teologie.

**Pelerinajul dela Nicula.** Deși anul anul acesta, la pelerinajul de Adormirea Maicii Domnului, la sf. mănăstire a Nicului n'au putut lua parte atâția bărbați ca alte dăți, totuși au alergat aci și acum mii și mii de suflete binecredincioase la închinare. În fruntea pelerinilor era și de astă dată Preasf. *Iuliu al Clujului*, care a slujit în sobor de preoți și a cuvântat, cu căldură și avânt, mulțimilor ce-l ascultau. De Sf. Taine s'a apropiat foarte multă lume cât nu mai pridideau preoții cu ascultăspovedaniilor și apoi cu împărțirile.

**Premii acordate de „Astra“.** Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român, a primit dela Ministerul Cultelor și Artelor o anumită sumă pentru a premia artiștii expozanți ai Salonului de artă plastică ardeleană din Septemvrie 1939. Conducerea „Astrei“ a acordat acum următoarele premii: *Catul Bogdan*, pictor 5000 Lei; *Aurel Ciupe*, pictor 5000 Lei; *Romulus Ladea*, sculptor, 5000 Lei; *Eugen Gâscă*, pictor, 3000 Lei; *Ion Vlasiu*, sculptor, 3000 Lei; *I. C. Dinu*, (Ilea), pictor, 2000 Lei; *Ion Pop*, pictor, 2000 Lei; *Em. Profeta*, pictor, 2000 Lei; *N. Brana*, pictor, 10.000 Lei.

**Obolii văduvelor.** Românii sunt buni de inimă. Și despre asta dau dovezi nenumărate. Dar le știe pe toate singur Dumnezeu.

— Despre o frumoasă faptă de milostenie română și creștină ardeleană scriu și gazetele bucureștene, și e aceasta: Femeile concentraților din *Cergăul Mare* (nu departe de Blaj) s'au hotărît să dea o parte din ajutorul bănesc ce primesc ele, refugiaților. Și au trecut numaidecât la faptă: au colectat suma de 600 Lei pe care au și dat-o celor cărora le era destinată.

**Cu un muncitor cinstit mai puțin.** Marția aceasta, după lungi și grele suferințe, s'a stins din viață, la vârsta de 29 de ani, tipograful blăjan *Gheorghe Soporan* dela Tipografia Seminarului Teologic. Adormitul în Domnul a muncit de mic la această tipografie, totdeauna dovedindu-se a fi printre cei mai conștiențioși și mai modești muncitori. Trece la veșnică odihnă când mai avea abia câteva coale până să termine noul Euhologion ce tocmai se află sub tipar. Lângă trupu-i neînsuflețit, pe lângă pâr. *Dr. Eugen Popa*, au rostit cuvinte de rămas bun d. Sever Barbu, red. „Unirii Poporului“ și tovarășii săi de muncă tipograficească, Șarlea și Glogovețeanu.

**Accident fatal.** În 23 August c. un avion de curse, tip Douglas, al soc. Lares, cu 20 pasageri s'a isbit, la coborîrea forțată, de creasta muntelui Găina, din Munții Apuseni, și s'a sfărâmat. Printre cei 11 morți se află și *Virgil Kerciu*, dir. ziarului „Ordinea“, fost deputat de Caraș și ziarist de seamă, și *Dumitru Zaharescu*, secretar general la „Curentul.“

**Aviz.** Direcțiunea Liceului comercial de fete român-unit din Blaj roagă pe toate absolventele acestei școli, inclusive absolventele fostei Școli Comerciale Superioare de fete din Blaj, să binevoiască să-și

comunica până la 1 Septemvrie a. c. adresele și președintele, secretariatului acestei Direcțiuni, pentru a fi scrise în asociația fostelor eleve a acestei școli, potrivit dispozițiilor Ministerului Educației Naționale, Direcțiunea.

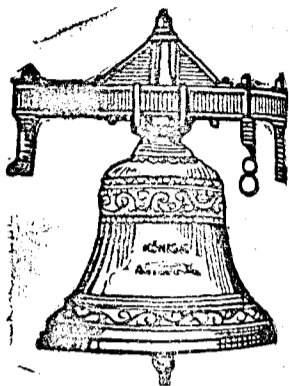
## FRIDERIC HÖNIG

ARAD, STRADA BARIȚIU 10-21

Ceamai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

Fondată la anul 1840

La comandă fabrică clopote de orice mărime din cel mai curat bronz pentru clopote, pe lângă garanță mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invențiile propriie licențiate.



Revizite și scune de fier pentru clopote. Motoare electrice pentru clopotit. — Telefon 376

Citiți și răspândiți

„UNIREA“

## MANUALE CATEHETICE

pentru anul școlar 1940—41

se află la

## Librăria Seminarului Blaj

### Curs primar:

Cl. I	{	Dr. I. Suci, ep.: Catehism I	18
		Dr. N. Brinzeu: „ I	10
Cl. II	{	Dr. Nic. Brinzeu: Catehism II	14
		Dr. V. Cerghizan: „ II	12
Cl. III	Dr. Aug. Popa: Biblia copiilor III	20	
Cl. IV	{	Dr. Nic. Brinzeu: Catehism IV	27
		Dr. V. Cerghizan: „ IV	15
Cl. V	Dr. Nicolae Brinzeu: „ V	27	
Cl. VI	„ „ „ VI	27	
Cl. VII	„ „ „ VII	27	

### Curs secundar:

Dr. V. Verghizan: Istoria descop. dumnl.
Dr. Alex. Ciplea: Mica Biblie II
Dr. Nic. Brinzeu: Catehism III
„ „ „ Liturgica IV
Dr. Aug. Tatar: Dogmatica specială V
Dr. Ioan Suci: Morala creștină VI
Dr. Ioan Georgescu: Istoria bisericii VII
„ „ „ Apologetica VIII

Ca să se evite întârziere și greșeli la expediție, manualele se vor comanda după lista de mai sus, indicându-se exact autorul, clasa și prețul. Pentru acordarea cheltuelilor de comandă, acordăm 10% rabat la comanda mai mari de 100 Lei. Bani se vor trimite înainte, căci în acest caz suportăm noi spesele postale care reprezintă o sumă destul de importantă. — În caz contrar, expediția se face cu ramburs, socotind spesele postale.

Manualele care nu sunt trecute în această listă să nu se mai ceară, nu sunt în vânzare decât cele de mai sus.

LIBRĂRIA SEMINARULUI

BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

TELEFON 41.

Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj